

Nelegální domovy pro seniory. Klíčový registr podle odborníků nefunguje

TOMÁŠ SVOBODA, DANIELA KRÁSKENSKÁ

vybrat autory
ke sledování

8:30

Poslechněte
si tento
článek

eBook Sdílet 11

Ilustrační foto.

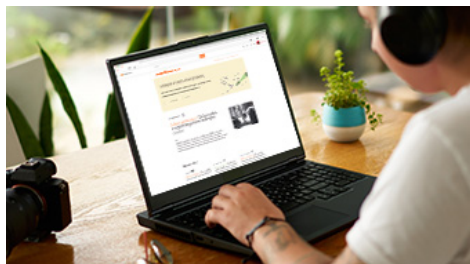
6:20

Ověření legálnosti domova pro seniory je problém. Úřady se sice odvolávají na státní registr, ten ale nefunguje, jak má. Nedostatky přiznává i ministerstvo. Asociace poskytovatelů sociálních služeb proto volá po změnách.

Byznys s neregistrovanými domovy pro seniory v Česku kvete. Některé z nich v posledních dnech navštívili reportéři Seznam Zpráv a [zmapovali, jak fungují](#). Ačkoliv počet takových zařízení nelze ověřit, odborníci jej odhadují na vyšší desítky. A mnoho lidí netuší, jak nelegální - a tedy nekontrolovanou a potenciálně nebezpečnou - službu rozpoznat.

K tomu má sloužit [registr poskytovatelů sociálních služeb](#) pod ministerstvem práce a sociálních věcí. V něm lze jakoukoli službu vyhledat a ověřit si, zda má zařízení patřičné oprávnění k činnosti. Stát tak zajišťuje bezpečnost a možnost zařízení kontrolovat.

Jenže podle některých odborníků tento systém nefunguje ideálně. „I ten, kdo se v tom orientuje, má problém něco najít,“ upozorňuje prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb Jiří Horecký, s tím, že jedná o konkrétních změnách.

Tip od Seznamu

Na Médium.cz můžete tvořit články i videa a nechat obsah vydělávat. Třeba předplatným

O nedostacích se redaktoři přesvědčili při komunikaci se zástupci Jihomoravského kraje. Když je požádali, zda jim mohou poskytnout seznam poskytovatelů pobytových sociálních služeb v regionu, odkázali na ministerstvo.

„My v tom přehled nemáme. Registr poskytovatelů sociálních služeb je veden a spravován ministerstvem práce. Registrující orgán do něj zapisuje poskytovatele sociálních služeb, kterým vydal rozhodnutí o zápisu,“ sdělil mluvčí kraje Petr Holeček.

„Tady si dědoušci přispí.“ V utajení na návštěvě domovů pro seniory bez licence

28. 7. 2026 6:20

Jednotlivé kraje přitom mají pobytová zařízení kontrolovat a o registraci služby pak rozhodují krajské úřady práce. „Spolupracovnice přiznávala, že je s registrem těžší práce,“ doplnil Holeček a znovu odkázal na ministerstvo.

Zástupci resortu přiznávají, že se s kritikou registru setkávají. „Nepovažujeme současný stav za uspokojivý,“ konstatuje mluvčí resortu Jakub Slavík.

Výhrady se týkají především uživatelského prostředí a technické spolehlivosti. Uživatelé mohou mít problém zejména tehdy, pokud se obchodní název provozovatele liší od názvu služby nebo zařízení, případně pokud vyhledávání vyžaduje kombinaci více parametrů. Objevují se také případy dočasné nedostupnosti nebo chybového hlášení aplikace.

„Pro další digitalizaci agendy připravujeme úpravy, jejichž cílem je zvýšit stabilitu aplikace a umožnit jednodušší vyhledávání podle názvu poskytovatele, názvu zařízení, adresy, obce, IČO i druhu sociální služby,“ popisuje Slavík.

Výsledek by podle něj měl také jednoznačně zobrazovat, zda je registrace aktuálně platná, kdy byla naposledy aktualizována a co znamená, pokud hledaný subjekt nebyl nalezen.

Nejde jen o administrativu

Před neregistrovanými zařízeními dlouhodobě varuje Kancelář veřejného ochránce práv. Zástupce ombudsmanky Vít Alexander Schorm zdůrazňuje, že nejde jen o administrativu. Neregistrovaná zařízení jsou podle něj opravdu nebezpečná: „Reálně se v neregistrovaných službách setkáváme s mnohonásobně horší péčí než v legálních službách. Z celkem 22 navštívených nelegálních služeb jsme se ve 20 z nich setkali se špatným zacházením s klienty nebo s jeho vysokým rizikem.“

Klienti se ztrácí, o pomoc si křičí. Ombudsman varuje před domovem pro seniory

27. 7. 2026 6:20

Před zahájením poskytování služby krajský úřad ověřuje zejména odbornou způsobilost a bezúhonnost pracovníků, hygienické podmínky, oprávnění užívat příslušné prostory a dostatečné personální, materiální a technické zabezpečení služby.

Registrovaný poskytovatel následně musí dodržovat zákonné povinnosti a standardy kvality, chránit důstojnost a práva klientů, individuálně plánovat průběh péče, uzavírat smlouvy s předepsanými náležitostmi a respektovat zákonná pravidla pro stanovení úhrad. Podléhá také kontrole registračních podmínek a inspekci kvality.

„U neregistrovaného zařízení tyto preventivní a průběžné garance chybějí. Vzniká proto zvýšené riziko nedostatečného personálního zajištění, neodborného nakládání s léky, zanedbání hygieny, výživy nebo zdravotních potřeb, nepřipustného omezování pohybu a soukromí klientů i netransparentního účtování úhrad,“ vysvětluje mluvčí ministerstva Slavík.

„Zvláště závažné je, že klienty bývají lidé, kteří se vzhledem ke zdravotnímu stavu nebo závislosti na pomoci jiné osoby často nedokážou sami účinně bránit,“ dodává.

Nedostatek míst v registrovaných domovech

Státu ale scházejí kapacity v registrovaných domovech. I to nahrává podnikatelům v šedé zóně. „Ale to, že je nedostatečná nabídka, by nás nemělo vést k tomu, že snížíme požadavky ohledně kvalifikací. Že třeba píchat injekce, podávat léky nebo dělat záznamy do ošetrovatelské dokumentace bude někdo jiný než všeobecná sestra,“ namítá Horecký.

A dodává jednoduchý přírůbek: „To je, jako kdybychom měli málo řidičů autobusů a řekli jsme: Tak to pojďme vyřešit tím, že necháme řídit autobus i ty, kteří mají oprávnění jenom na auto.“

V registrovaných domovech pro seniory a domovech se zvláštním režimem vykonávají odborné činnosti nejčastěji pracovníci v sociálních službách, sociální pracovníci nebo zdravotničtí pracovníci.

Například pracovník v sociálních službách, který vykonává přímou obslužnou péči, musí mít alespoň základní vzdělání a absolvovat akreditovaný kvalifikační kurz. Stát tak zajišťuje, že v registrovaných službách o klienty budou pečovat kvalifikované osoby, a nebude tak docházet k ohrožení jejich zdraví nebo života.

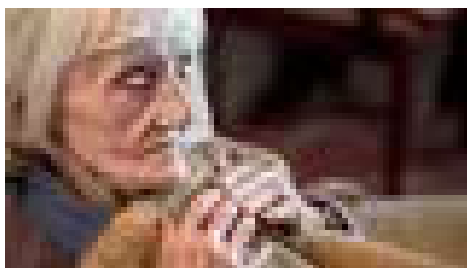
„I v restauraci s pěti hvězdičkami někomu nechutná“

Určité zmírnění pravidel pro menší zařízení si ale prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb umí představit. Méně striktní by podle něj mohla být pravidla týkající se požárních nebo hygienických předpisů a provozního řádu.

„Jsou malokapacitní zařízení, třeba rodinné domy, kde je opravdu málo seniorů. Dá se říct, že to jsou takové komunitní pobytové služby nebo komunitní domy. O tom se jednání vedla jak s hasiči, tak s hygienou a ministerstvem zdravotnictví,“ připouští Horecký.

„Z mého pohledu ale není možné rezignovat na elementární kvalitu, kterou má stát u takové služby garantovat. Jenom proto, že je tu hodně podnikatelů, kteří nechtějí být regulováni v úhradách a chtějí mít nižší náklady,“ dodává. A navrhuje podobné změny, jako zástupci ministerstva.

Řešením by podle něj mohla být jednoduchá aplikace. V té by lidé po zadání identifikačního čísla (IČO) nebo adresy provozovatele okamžitě viděli kompletní a přehledný výpis všech jeho oprávnění.

Hlad, krev a myši. V Česku jede byznys s nelegálními domy pro seniory

11. 6. 2026 6:20

Systém by jasně zobrazil, jaké sociální i zdravotní služby má dané zařízení oficiálně registrované, a které naopak poskytovat nesmí. „(Provozovatel) může mít registrovanou třeba terénní službu, ne pobytovou. Může ji mít v jednom městě registrovanou a další ve dvou městech už neregistrovanou,“ vysvětluje Horecký.

Současně by aplikace hlídala i zdravotní registraci, která je u pobytových zařízení povinná, a upozornila na případná rizika – například pokud zařízení nabízí ošetrovatelskou péči bez potřebného oprávnění či smlouvy se zdravotní

pojišťovnou.

O změně chce Horecký jednat na společném setkání zástupců ministerstva, krajů a Kanceláře veřejného ochránce práv.

Uživatelsky přívětivější prostředí by uvítala také socioložka z Masarykovy univerzity a odbornice zabývající se problematikou stárnutí Lucie Vidovičová. „Odpověď je samozřejmě ano. Jestli řešit i hodnocení, je otázka. I v restauraci s pěti hvězdičkami někomu nechutná,“ reaguje.

Nicméně dodává, že hodnocení nebo třídění domovů jako jeden z indikátorů by mohlo prospět. „Už jen z hlediska motivace v tom, že by se domovy mohly vzájemně od sebe učit,“ dodává.

Jiří Horecký se hodnocení jednotlivých zařízení nebrání. Neměla by však podle něj být anonymizovaná a poskytovatel péče by vždy měl mít možnost se k případné kritice či připomínce vyjádřit. „Kdyby to plnilo roli nástroje, kde každý napíše své hodnocení a v případě pochybení provozovatel odpoví, že sjednal nápravu a věc vyřešil, pak by to určitě dávalo smysl,“ myslí si.